

1. Опис навчальної дисципліни

Показник	Значення показника
Курс (и)	2
Семестр (и)	3
Обсяг (кредити ЄКТС/години)	4/120
Кількість змістових модулів	2
Розподіл годин за видами навчальної діяльності:	
лекції (Л)	14
семінарські заняття (СЗ)	30
практичні заняття (ПЗ)	—
лабораторні заняття (ЛЗ)	
індивідуальні завдання (ІЗ)	
самостійна робота (СР)	76
форма підсумкового контролю (семестр)	диференційований залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета: метою вивчення дисципліни «Сучасні аспекти міжнародної безпеки» є надання майбутнім фахівцям з знань та вмінь аналізу впливу міжнародної безпеки на процеси, що відбуваються у сучасному світі. Опанування основними термінами та категоріями міжнародної безпеки на рівні їх тлумачення та відтворення для практичного застосування та втілення у процесі діяльності майбутнього спеціаліста з інформаційної безпеки.

2.2. Завдання:

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Сучасні аспекти міжнародної безпеки» - є теоретична та практична підготовка здобувачів з метою орієнтування у питаннях сучасної системи міжнародної безпеки та формування розуміння суті різних видів міжнародної безпеки та міжнародних відносин. Набуття здобувачем власної позиції щодо сутності безпекових процесів у сучасних міжнародних відносинах та їх впливу на функціонування держави та нації.

2.3. Результати навчання

Обов'язкова навчальна дисципліна «Сучасні аспекти міжнародної безпеки» спрямована на досягнення програмних результатів навчання, які в інтегрованому (синтезованому) вигляді визначені у профілі освітньо-професійної програми «Організація захисту інформації з обмеженим доступом» (від 30.06.2023 № 293/4-328 б), а саме:

PH-02.	Застосовувати вітчизняний та зарубіжний досвід забезпечення національної безпеки з урахуванням теорії національної безпеки під час здійснення професійної діяльності.
PH-07.	Аналізувати та оцінювати потенційний вплив розвитку технологій на сучасний стан безпекового середовища.
PH-09.	Синтезувати спектр заходів та підходів, що можуть використовуватись для вирішення проблем, пов'язаних з викликами глобальній, європейській та регіональній безпеці.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів, тем навчальних занять	Кількість годин					
	Усього	Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СР
1	2	3	4	5	6	7
Семестр 1						
Змістовий модуль 1. Теорія та практика міжнародної безпеки						
Тема 1. Концептуальні засади проблем міжнародної безпеки.	16	2	4			10
Лекція 1. Міжнародна безпека та система міжнародної безпеки.		2				
Семінарське заняття 1. Міжнародна безпека та система міжнародної безпеки.			2			
Семінарське заняття 2. Базові концепції міжнародної безпеки.			2			
Самостійна робота 1. Механізм ООН із забезпечення безпеки.						4
Самостійна робота 2. Міжнародний тероризм: сутність, види, джерела фінансування.						2
Самостійна робота 3. Обмеження ядерної зброї. Процес її обмеження та заборони.						4
Тема 2. Параметри міжнародної безпеки в сучасних міжнародних відносинах.	16	2	4			10
Лекція 1. Параметри міжнародної безпеки в сучасних міжнародних відносинах		2				
Семінарське заняття 1. Глобальне середовище безпеки. Механізм ООН із забезпечення безпеки.			2			
Семінарське заняття 2. Країни «Ядерного клубу». Ядерна зброя та загрози безпеці.			2			
Самостійна робота 1. Проблема адаптації існуючих структур до сучасних безпекових загроз.						2
Самостійна робота 2. Роль провідних міжнародних держав у формуванні безпеки.						4
Самостійна робота 3. Сучасні загрози та виклики системі міжнародної безпеки.						4
Тема 3. Міжнародні та неміжнародні конфлікти як загроза міжнародній безпеці.	14	2	4			8
Лекція 1. Міжнародні та неміжнародні конфлікти як загроза міжнародній безпеці.		2				
Семінарське заняття 1. Міжнародний політичний конфлікт: шляхи подолання та наслідки.			2			
Семінарське заняття 2. Передумови, класифікація, форми прояву та методи вирішення етнонаціональних конфліктів.			2			
Самостійна робота 1. Особливості міжнародного політичного конфлікту.						2
Самостійна робота 2. Гібридні війни.						4
Самостійна робота 3. Економічні війни.						2
Тема 4. Проблеми регіональної безпеки.	16	2	4			10
Лекція 1. Проблеми регіональної безпеки. Проблеми європейської безпеки.		2				
Семінарське заняття 1. Роль НАТО в забезпеченні європейської безпеки.			2			

1	2	3	4	5	6	7
Семінарське заняття 2. ОБСЄ як одна з моделей європейської безпеки.			2			
Самостійна робота 1. Сутність моделі європейської безпеки, що створює ЄС.						2
Самостійна робота 2. Проблеми безпеки на Близькому та Середньому Сході.						4
Самостійна робота 3. Проблеми безпеки на євразійському пострадянському просторі.						4
Всього годин за модуль 1	62	8	16			38
Змістовий модуль 2. Світова система безпеки						
Тема 5. АТР та Близький Схід	18	2	4			12
Лекція 1. Система безпеки в Азійсько-Тихоокеанському регіоні та Близькому Сході.		2				
Семінарське заняття 1. Економічна безпека.			2			
Семінарське заняття 2. Суть і характеристика класифікації загроз економічній безпеці суб'єктів господарювання.			2			
Самостійна робота 1. Роль економічної безпеки в системі національної безпеки.						3
Самостійна робота 2. Особливості взаємозв'язку, взаємодії рівнів національної економічної безпеки.						3
Самостійна робота 3. Реалізація національних інтересів країн у зовнішньоекономічній сфері.						4
Самостійна робота 4. Місце людського капіталу у формуванні національної економічної безпеки.						2
Тема 6. Роль ЄС та модель європейської безпеки.	18	2	6			10
Лекція 1. Структура та модель європейської безпеки.		2				
Семінарське заняття 1. Енергетична безпека. Тенденції споживання енергії у світі.			2			
Семінарське заняття 2. Екологічна складова міжнародної безпеки.			2			
Семінарське заняття 3. Підходи до охорони навколишнього середовища в контексті забезпечення міжнародної екологічної безпеки.			2			
Самостійна робота 1. Тенденції споживання енергії у світі.						4
Самостійна робота 2. Забезпечення країн вуглеводнями та асиметрія їх розміщення.						2
Самостійна робота 3. Участь України в механізмах Кіотського протоколу.						4
Тема 7. Роль НАТО та ОБСЄ.	22	2	4			16
Лекція 1. Роль НАТО та ОБСЄ у процесі забезпечення регіональної безпеки в Європі.		2				
Семінарське заняття 1. Офшорні зони: сутність, типи.			2			
Семінарське заняття 2. Суть проблеми забезпечення продовольчої безпеки.			2			
Самостійна робота 1. Фінансова безпека: суть та місце в системі економічної безпеки держави.						4
Самостійна робота 2. Вплив глобальної фінансової кризи на різні країни та регіони.						4
Самостійна робота 3. Міжнародні інституції в галузі						2

1	2	3	4	5	6	7
забезпечення продовольчої безпеки.						
Самостійна робота 4. ГМО та продовольча безпека.						2
Самостійна робота 5. Окінавська Хартія міжнародного інформаційного суспільства.						4
Всього годин за модуль 2	58	6	14			38
Всього годин за дисципліну	120	14	30			76

4. Основні методи навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН-01	Акроматичні словесні методи: пояснення, розповідь, лекція, робота з електронним навчальним контентом
МН-02	Евристичні (запитальні) словесні методи: бесіда
МН-03	Наочні методи навчання: ілюстрування, самостійне спостереження
МН-05	Пояснювальний метод викладання і репродуктивний метод учіння
МН-06	Інструктивно-практичний метод викладання і продуктивно-практичний метод учіння
МН-07	Пояснювально-спонукальний метод викладання і частково-пошуковий метод учіння
МН-08	Проблемно-пошукові методи навчання
МН-09	Полілог / групова бесіда
МН-10	Моделювання професійної діяльності
МН-11	Learning through Argumentation/ навчання через аргументацію
МН-12	Problem-Based Learning/ метод проблемного викладу
МН-13	Flipped learning/ перевернуте навчання
МН-15	Mobile Learning/ мобільне навчання

При подачі матеріалу використовуються акроматичні словесні методи: пояснення (через словесне тлумачення понять, явищ, слів, термінів), розповідь (образний, динамічний, емоційний виклад інформації про різні явища і події), лекція (надає здобувачам освіти теоретичну основу, що є основою для самостійного навчання), робота з електронним навчальним контентом (через самостійне опрацювання здобувачами освіти тексту, що дає їм змогу глибоко осмислити навчальний матеріал, закріпити його, виявити самостійність у навчанні). Лекції доповнюються семінарськими заняттями, які надають здобувачам освіти можливість застосовувати теоретичні знання на практичних прикладах, у т.ч. з використанням евристичних (запитальних) словесних методів (діалогічний метод навчання, за якого викладач із допомогою поставлених питань спонукає здобувачів освіти відтворювати раніше набуті знання, робити самостійні висновки-узагальнення на основі засвоєного фактичного матеріалу). При подачі матеріалу також

ілюстраціями статичної (нерухомої) наочності, плакатів, малюнків, схем), самостійне спостереження (через безпосереднє споглядання та сприймання явищ дійсності безпосередньо з життя, власних спостережень). Опанування навчальної дисципліни також передбачає використання пояснювального методу викладання і репродуктивного методу учіння, коли викладач не тільки повідомляє певні факти, але й пояснює їх, домагаючись осмислення, засвоєння здобувачами освіти (здобувачі освіти засвоюють матеріал на рівні розуміння і запам'ятовування); інструктивно-практичного методу викладання і продуктивно-практичного методу учіння, коли викладач інструктує здобувачів освіти словесними, наочними або практичними способами, як виконувати певні практичні дії, а здобувачі освіти за допомогою вправ відшліфовують різні уміння і навички; пояснювально-спонукального методу викладання і частково-пошукового методу учіння, коли викладач частину навчального матеріалу подає в готовому вигляді, іншу частину – через проблемні завдання, а здобувачі освіти засвоюють навчальний матеріал як за допомогою репродуктивного, так і творчого, дослідницького методу. Проблемно-пошукові методи навчання передбачають закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання, здійснення аналітико-синтетичної обробки теоретичних ідей і положень під час проведення дослідження за обраною темою. Полілог або групова бесіда на семінарських заняттях, реалізується через відповіді на запитання і опитування думок здобувачів освіти, викладач ставить запитання, які стосуються розуміння і засвоєння матеріалу, а також особистого ставлення здобувачів освіти до того чи іншого факту, події. Моделювання професійної діяльності, що передбачає виконання будь-яких завдань в аудиторних умовах максимально наближених до фахових умов. Learning through Argumentation/навчання через аргументацію, під час якого студенти можуть просунути своє розуміння, сперечаючись способами, схожими на ті, що відбуваються у професійному та реальному житті. PBL (Problem-Based Learning/метод проблемного викладу), при якому лекція стає схожою на діалог, викладання імітує дослідний процес (висуваються спочатку кілька ключових постулатів по темі лекції, виклад вибудовується за принципом самостійного аналізу і узагальнення студентами навчального матеріалу). F-learning (Flipped learning/перевернуте навчання), коли студенти поза аудиторією переглядають відповідні навчальні матеріали, що будуть розглядатися на наступному занятті, самостійно вивчають теоретичний матеріал, а в аудиторії здійснюють його обговорення, виконують практичні завдання. IBL (Inquiry Based Learning/навчання за запитом студентів) через дослідження, коли студент ставить запитання, шукає на них відповіді, а після цього обговорює результати зі здобувачами та/або в аудиторії з викладачем. Гнучкість, доступність та персоніфікація навчання забезпечується m-learning з використанням мобільних пристроїв.

5. Оцінювання результатів навчання

5.1 Результати навчання здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою як сума балів поточного та підсумкового контролю із застосуванням наступних вагових коефіцієнтів, загальна сума яких дорівнює 1:

Вид контролю	Ваговий коефіцієнт
Поточний контроль (К)	0.75
Підсумковий контроль (ПК)	0.25

Підсумкова семестрова оцінка (PCO) обчислюється за формулою: $PCO=K+ПК$

5.2. Складниками для обчислення балу поточного контролю здобувача вищої освіти є:

Види навчальної діяльності	Кількість балів (максимальна)
Робота на лекціях (ведення конспекту лекцій або інше)	1
Робота на семінарських заняттях	5
Робота на практичних заняттях	-
Робота на лабораторних заняттях	-
Виконання завдань для самостійної роботи	1
Виконання індивідуальних та/або групових завдань	-
Виконання модульної контрольної роботи	5

Мінімальна кількість балів для допуску до підсумкового контролю 42

5.3. Шкала оцінювання здобувача вищої освіти

Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	<i>Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок.</i> Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.
B	84-89	<i>Дуже добре – вище середнього рівня, але з кількома помилками.</i> Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.
C	75-83	<i>Добре – загалом правильна робота, але з певною кількістю помилок.</i> Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.
D	65-74	<i>Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків.</i> Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу.

		виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
E	60-64	<i>Достатньо – виконання задовольняє мінімальні вимоги.</i> Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.
FX	35-59	<i>Незадовільно – потрібна додаткова робота.</i> Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
F	1-34	<i>Незадовільно – потрібна значна додаткова робота.</i> Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

6. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

Основна література:

1. Бобало Ю. Я. Інформаційна безпека : навч. посіб. / ред. Ю. Я. Бобало ; І. В. Горбатий. Львів : Львів. політехніка, 2019. 573 с.
2. Виговська О., Белоусова Н. Інформаційна складова національної безпеки України : кол. монографія / Ін-т міжнар. відносин, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. Київ : Київ. ун-т ім. Б.Грінченка, 2017. 166 с.
3. Громовенко К. В. Міжнародно-правове регулювання збройних конфліктів : навчально-методичний посібник / К. В. Громовенко, М. В. Грушко, К. В. Мануїлова. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. – 132 с. – (Серія «Навчально-методичні посібники»).
4. Гребенюк А. М., Рибальченко Л. В. Основи управління інформаційною безпекою: навч. Посібник. Дніпро: Дніпроп. держ. унт внутріш. справ, 2020. 144 с.
5. Ёжкін І.І. Міжнародні конфлікти (кінець XIX - перша половина XX століття) : підручник. Львів: Видавництво Львівського університету ім. І. Франка, 2019. 448с.
6. Михасюк І.Р. Міжнародні економічні відносини в сучасних міждержавних воєнних конфліктах : підручник / Іван Михасюк, Ростислав Михайлишин ; М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. - Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. - 312 с.
7. Шемчук В. В. Забезпечення інформаційної безпеки як функція сучасних держав: порівняльно-правовий аналіз : монографія. Київ : Ліра-К, 2020. 351 с.

Додаткова література:

1. Боднар І. Інформаційна безпека як основа національної безпеки. Механізм регулювання економіки, 2014, № 1. С 68-75.
2. Бодрук О.С. Структура воєнної безпеки: національний та міжнаціональний аспекти: монографія. — К.: НІПМБ, 2001. — 300с.
3. Березовець Т. Анексія. Острів Крим. Хроніка гібридної війни. — К.: Брайт Стар Паблішинг, 2015. — С. 38.
4. Економічна безпека: навч. посіб. / О. Є. Користін, О. І. Барановський, Л. В. Герасименко та ін.; за ред. О. М. Джужі. — К.: Алерта: КНТ ; Центр учбової літератури, 2010. — 368 с.
5. Єсімов С. С. Шляхи удосконалення нормативно-правового регулювання в сфері інформаційної безпеки. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. 2013. Вип. 11. С. 73-76.
6. Лизанчук В. В. Інформаційна безпека України: теорія і практика : підручник / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Львів. шк. журналістики. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. 725 с.
7. Nanto Dick K. Economics and National Security: Issues and Implications for U.S. Policy / Dick K. Nanto. – Washington: Congressional Research Service, 2011. – 82 p
8. Марсель Х. Ван Харпен. Війна Путіна. Чечня. Грузія. Україна: незасвоєні уроки минулого. — Х.: Віват, 2015 — С. 86
9. Ніколаско Н. О., Комарчук О. О. Засоби масової комунікації як детермінанти гібридної війни : монографія / Нац. ун-т кораблебудування ім. адмірала Макарова. Миколаїв : НУК, 2021. 217 с.
10. Панченко О. А. Інформаційна безпека в епоху турбулентності: державно-управлінський аспект : монографія. Київ : КВІЦ, 2020. 331 с.
11. Перун Т. Загальна характеристика правовідносин у сфері забезпечення інформаційної безпеки в Україні. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки. 2017. № 861. С. 328–332.

12. Роль ООН у сучасному світі: матеріали наукового симпозиуму, присвяченого 75-річчю від дня заснування Організації Об'єднаних Націй, м. Кам'янець-Подільський, 22 жовтня 2020 р. / [редкол.: М. М. Тріпак (гол.) та ін.], Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2020. 154 с.

13. Сенаторова О. В. Права людини і збройні конфлікти [Текст] : навч. посіб. / О. В. Сенаторова ; [Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union] ; підгот. в рамках реалізації і за підтримки Програми ЄС ERASMUS + 573861-EPP-1-2016-1-EEEEPPKA2-CBHE-JP "European Human Rights Law for Universities of Ukraine and Moldova" - HRLAW. - Харків : Лисенко І. Б., 2019. – 206.

14. Слінько Т. Сучасні загрози інформаційній безпеці країни та шляхи їх подолання. Український часопис конституційного права. 2021. №4. С. 77-84. URL : <https://www.constjournal.com/pub/4-2021/suchasni-zahrozyinformatsiyniy-bezpetsi-krainy-shliakhy-ikh-podolannia/>

15. Скрипник О. М. Історія міжнародних організацій. Навчальний посібник. – Умань: ПП Жовтий О.О., 2011 – 226 с.

16. Хоменко Г.Д. Основи миротворчості : Навчальний посібник. К.: Видавничий дім «ДЕМІД», 2008. 312 с

Інформаційні ресурси:

1. База даних щодо національної імплементації МГП – <https://www.icrc.org/ihl-nat>
2. Збірник прецедентів, що стосуються МГП (онлайн-база даних) – <https://www.icrc.org/casebook/>
3. Збірник прецедентів, що стосуються МГП (у PDF-форматі та паперова версія) – <https://www.icrc.org/eng/resources/documents/publication/p0739.htm>
4. Інформаційний бюлетень МКЧХ з питань права та політики (ICRC Law and Policy Newsletter) – <https://www.icrc.org/en/law-and-policy-newsletters>
5. Курс електронного навчання «Вступ до Міжнародного гуманітарного права» – <https://www.icrc.org/en/online-training-centre>
6. Міжнародний журнал Червоного Хреста – <https://www.icrc.org/eng/resources/international-review/index.jsp>
7. Онлайн-база даних міжнародних договорів, держав-учасниць та коментарів – <http://www.icrc.org/ihl>
8. Сайт досліджень з МГП – <http://www.ihl.ihlresearch.org14>
9. Сайт конкурсу Ж. Пікте – <http://www.concourspictet.org>
10. Сайт Міжнародного кримінального суду – <http://www.icc.int>
11. Сайт Міжнародного руху Червоного Хреста і Червоного Півмісяця – <http://www.redcross.int>
12. Сайт Міжнародної гуманітарної комісії зі встановлення фактів – <http://www.ihffc.org>
13. Сайт Міжнародної Федерації товариств Червоного Хреста і Червоного Півмісяця – <http://www.ifrc.org>
14. Сайт МКЧХ – <http://www.icrc.org>
15. Сайт ООН – <http://www.un.org>

Адреса розміщення робочої програми навчальної дисципліни

(офіційний вебсайт НА СБУ / платформа дистанційного навчання / електронний ресурс навчально-наукового інституту, кафедри, бібліотеки тощо)

7. Дані про перегляд робочої програми навчальної дисципліни¹

№ п/п	Дата, номер протоколу засідання кафедри (спільного засідання кафедр)	Рішення за результатами перегляду	Підпис керівника кафедри
1	№ 619 29.08.24	Оновлено у 24/25 нр навчальної програми	
2	24.07.2025 протокол №	РПНД "Сураси аспект міст. Гурми перегляду, оновлення не потрібно"	

¹ Перегляд робочої програми навчальної дисципліни відбувається щорічно, з урахуванням результатів моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми і, зокрема, отриманих від здобувачів вищої освіти та інших стейкхолдерів побажань та зауважень.

29/3/3 - 583/61
13.08.2025